

29.08.2022

Pormestari

---

110 §**Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi SORA (soveltumattomuuden ratkaisuja) -säännösten muuttamisesta**

HEL 2022-008456 T 03 00 00

Päätös

Pormestari päätti antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi SORA (soveltumattomuuden ratkaisuja) -säännösten muuttamisesta:

Helsingin kaupunki pitää ehdotettuja SORA-säännösten muutoksia pääosin kannatettavia ja myönteisinä tarkennuksina nykytilanteeseen nähden.

Esityksessä ehdotetaan, että hakijalla olisi SORA-alalla velvollisuus antaa koulutuksen järjestäjän tai korkeakoulun pyynnöstä tiedot enintään kaksi vuotta aiemmin hakuajan päättymisestä vireille tulleesta opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta asiasta, josta ei ole tehty päätöstä.

Lisäksi koulutuksen järjestäjällä ja korkeakoululla olisi oikeus saada sallassapitosäännösten estämättä opiskelijaksi ottamisen edellyttämät välttämättömät tiedot vireille tulleesta prosessista myös toiselta koulutuksen järjestäjältä ja korkeakoululta.

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan tämä täydennys on kannatettava. Tietojenantovelvoitteen ja tietojensaantioikeuden lisääminen parantaisivat koulutuksen järjestäjän ja korkeakoulujen mahdollisuutta ottaa opiskelijavalintaa koskevassa arvioinnissaan huomioon hakijaan kohdistunut aiempi opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva menettely. Koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen välinen yhteistyö olisi tässä keskeistä.

Lakiin ehdotetaan, että jos opiskelija on määrätty laissa tarkoitetulla tavalla huumausainetestiin, opiskelijan oikeus osallistua koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin tai harjoitteluun voitaisiin evätä, kunnes hän esittää huumausainetestiä koskevan todistuksen, kuitenkin enintään kuukaudeksi. Koulutuksen järjestäjän tulisi voida ottaa opiskelijaksi ottamisvaiheessa huomioon kaikki mahdolliset seikat arvioidessaan laeissa säädetyllä tavalla sitä, onko hakijan terveydentila tai toimintakyky esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Koulutuksen järjestäjän olisi jatkossa mahdollista evätä opiskelijan pääsy koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin tai harjoitteluun, jos hänet on määrätty huumausainetestauk-

29.08.2022

Pormestari

---

seen tai jos häntä kohtaan on vireillä opiskelijaoikeuden peruuttamista koskeva asia ja on perusteltua syytä epäillä, että henkilö vaarantaisi muiden henkilöiden terveyttä tai turvallisuutta

Helsingin kaupunki katsoo, että uudistus on tarkoituksenmukainen ja soveltuu turvallisen toiminnan edellytyksiin opiskelun epäämisen suhteen.

Opiskelijavalintaa selkeytettäisiin ammatillisessa koulutuksessa sen osalta, miten oikeus suorittaa SORA-tutkinnon osia otetaan huomioon henkilökohtaistamisen yhteydessä. Nykytilanteessa opiskelijalla voi olla opiskelu-oikeus muuhun kuin SORA-tutkintoon, mutta hänen on lisäksi mahdollista sisällyttää yksittäisen SORA-tutkinnon osa opiskeltavaan tutkintoon. Koska kyseessä ei ole laissa tarkoitettu opiskelijavalinta, ei ole tällä hetkellä selvää, tulisiko opiskelijaksi ottamista koskevia SORA-säännöksiä tällaisessa tilanteessa soveltaa.

Ehdotetun säännöksen perusteella koulutuksen järjestäjän tulisi jatkossa myös henkilökohtaistamisprosessin yhteydessä arvioida mahdolliset opiskelijaksi ottamisen esteet, jos opiskelija haluaa suorittaa SORA-tutkintoihin kuuluvia tutkinnon osia. Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan em. selkiyttäminen on kannatettavaa. Tämä selkiyttää yksittäisten tutkinnon osien suorittamista sekä henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman valintoja, kun tulkinnanvaraisuus vähenisi.

Lakiehdotuksen mukaan koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen olisi opiskelu-oikeuden peruuttamista koskevan päätöksen jälkeen ohjattava opiskelijaa hakeutumaan muuhun koulutukseen tai tarvittaessa muiden tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin. Tämän veloitteen täyttämiseksi koulutuksen järjestäjän ja korkeakoulun olisi tarjottava tukea ehdotettavalla tavalla. Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan ehdotettu jälkiohjausvelvoite on kannatettava. Käytännössä koulutuksen järjestäjät ovat järjestäneet tukitoimia vastaavissa tilanteissa aikaisemminkin, mutta olisi tärkeää turvata opiskelijan oikeus ohjaukseen opiskelu-oikeuden peruuttamisen yhteydessä. Tältä osin uudistus parantaa opiskelijan oikeusturvaa.

Lakiesityksen mukaan jatkossa koulutuksen järjestäjällä ja korkeakoululla olisi oikeus pyytää opiskelijalta ote rikosrekisteristä myös silloin, jos koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä sisältyy iäkkäiden tai vammaisten henkilöiden parissa työskentelyä.

Opiskelijan opiskelu-oikeus olisi mahdollista peruuttaa voimassa olevan alaikäisten parissa työskentelyä koskevan sääntelyn lisäksi myös silloin, kun koulutukseen liittyvät käytännön tehtävät oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä sisältävät iäkkäiden tai vam-

29.08.2022

Pormestari

---

maisten henkilöiden parissa työskentelyä. Helsingin kaupungin mukaan muutos olisi hyvä tukisi turvallista toimintaympäristöä, jos opiskeluoikeuden voisi peruuttaa niissä tilanteissa, joissa opiskelijalla on rikosrekisterissä merkintä väkivalta- tai huumausainerikoksista ja koulutuksen järjestäjä pelkää opiskelijan olevan riski myös muiden kuin alaikäisten potilaiden turvallisuudelle. Toisaalta iäkkäiden ja vammaisten määrittely voi olla käytännössä haastavaa.

Lisäksi usein työelämässä kysytään rikosrekisteriotetta pääosin vain lasten kanssa työskentelystä. Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan mahdollisuus tutkinnon suorittamiseen on jatkossakin turvattu. Olisikin lakimuutoksen yhteydessä varmistettava, että ehdotettu lisäys lainsäädäntöön ei poistaisi mahdollisuutta koko opiskelusta, kun koulutuksen järjestäjän oikeutta opiskeluoikeuden peruuttamiseen laajennettaisiin myös muihin kuin lasten kanssa työskentelyyn. Tämä olisi tärkeää myös työvoiman saatavuuden turvaamiseksi sosiaali- ja terveysalalla, jolle ehdotettu lisäys käytännössä kohdistuisi.

Opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annettu laki ehdotetaan kumottavan. Helsingin kaupunki pitää tätä muutosta perusteltuna. Lautakunnalle on tullut vuosittain vain 3—5 asiaa vireille.

Ammatillisessa koulutuksessa selkeytettäisiin poistumaan määräämistä ja osallistumisoikeuden epäämistä koskevia säännöksiä siitä, kuka on toimivaltainen päättämään mainituista toimista.

Uutena turvaamistoimena ehdotetaan mahdollisuutta evätä opiskelijan osallistuminen koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin tai harjoitteluun. Toimista päättäisi rehtori. Tällä turvattaisiin koulutuksen järjestäjälle ja korkeakoululle mahdollisuus ryhtyä viivytyksettä muiden henkilöiden terveyttä ja turvallisuutta parantaviin toimiin. Selkeyden lisääminen päätösvaltaan on kannatettavaa. Helsingin kaupunki pitää kannatettavana, että rehtori päättäisi opetuksen epäamisestä. Tämä myös nopeuttaisi käsittelyprosessia.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, johtava kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 22.6.2022, fi
- 2 Lausuntopyyntö 22.6.2022, liite, luonnos, fi
- 3 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunto

29.08.2022

Pormestari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet**Ote**

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Otteen liitteet Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano**Tiedoksi**

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt 31.8.2022 mennessä kaupungin lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi SORA (soveltu-mattomuuden ratkaisuja)-säännösten muuttamisesta (liitteet 1 ja 2). Lausunto pyydetään antamaan lausuntopalvelussa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, yliopistolakia ja ammattikorkeakoululakia sekä niihin liit-tyviä tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain 26 §:ää ja rikosrekisterilain 6 §:ää. Lisäksi esityksessä ehdotetaan ku-mottavaksi opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annettu laki.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain, yliopistolain ja ammattikor-keakoululain säännöksiä koulutuksen järjestäjän opiskelijaksi ottamisen esteistä, opiskeluoikeuden peruuttamisesta, huumausainetestauksesta sekä näihin liittyvistä kurinpitotoimista ehdotetaan täsmennettäväksi. Opiskeluoikeuden peruuttamista koskevaan asiaan liittyviä tietojen-saantivaroja ja -oikeuksia täsmennettäisiin erityisesti vireillä ole-vaan prosessiin liittyen. Esityksessä ehdotetaan lisäksi säädettävän oi-keudesta evätä opiskelijan oikeus osallistua koulutukseen liittyviin käy-tännön tehtäviin tai harjoitteluun, jos hänet on määrätty laeissa tarkoite-tulla tavalla huumausainetestaukseen. Opiskelijalta voitaisiin evätä vas-taava osallistumisoikeus myös opiskeluoikeuden peruuttamista koske-vaan asian käsittelyn aikana enintään kuukaudeksi kerrallaan. Lisäksi ehdotetaan, että opiskelija katsottaisiin eronneeksi tai menettäisi opis-keluoikeutensa, kun opiskeluoikeuden pidättämistä koskevasta päätök-sestä on kulunut kuusi kuukautta ja pidättämisen peruste on edelleen olemassa. Opiskelijoiden oikeusturvalautakunta lakkautettaisiin. Opis-

29.08.2022

Pormestari

---

keluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevasta päätöksestä haettaisiin jatkossa muutosta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisesti hallinto-oikeudesta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2023. Laki opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain kumoamisesta tulisi kuitenkin voimaan 1.1.2024.

Ministeriölle annettava lausunto perustuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan antamaa liitteenä 3 olevaan lausuntoon.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan pormestari antaa kaupunginhallitukselta pyydettyjä lausuntoja, jollei asia sen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen johdosta ole saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 22.6.2022, fi
- 2 Lausuntopyyntö 22.6.2022, liite, luonnos, fi
- 3 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

29.08.2022

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 110 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

29.08.2022

Pormestari

Juhana Vartiainen
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 31.08.2022.

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566